

νέα ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Διήμερο σεμινάριο για το Δίκτυο Παρακολούθησης Σημαντικών Περιοχών για τα πουλιά της Ελλάδας, από την Ορνιθολογική Εταιρεία, στις 7-8 Νοεμβρίου 2009

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε το εκπαιδευτικό σεμινάριο για το Δίκτυο Παρακολούθησης Σημαντικών Περιοχών για τα πουλιά της Ελλάδας, που διοργάνωσε η ΕΟΕ και φιλοξένησε ο Φορέας Διαχείρισης Λιμνών Κορώνειας Βόλβης στην περιοχή του στις 7-8 Νοεμβρίου 2009.

Τα σεμινάρια αυτά υλοποιούνται για να εκπαιδεύσουν εθελοντές στις βασικές αρχές της ορνιθολογίας, των οικοσυστημάτων, της θεσμικής έννοιας των προστατευόμενων περιοχών και στη συνέχεια στη καταγραφή της κατάστασης διατήρησης των περιοχών αυτών.

Τα παλιά μέλη κατέθεσαν τις ετήσιες αναφορές τους και εκπαιδεύτηκαν σε νέα συστήματα χαρτογράφησης ενδιαίτημάτων, ενώ τα νέα μέλη παρακολούθησαν μια σειρά παρουσιάσεων ώστε να εκπαιδευτούν σε όλα τα παραπάνω.

Ακολούθησε άσκηση πεδίου στο Ρέμα Μπογδάνα και για τις δύο ομάδες, όπου όλοι έμειναν έκπληκτοι με τους θησαυρούς που κρύβει το ρέμα και η περιοχή που το περιβάλλει από τις πηγές του και κατάντι, από άποψη χλωρίδας και ορνιθοπανίδας. Τη δεύτερη μέρα πραγματοποιήθηκε παρουσίαση στο Κέντρο Πληροφόρησης Απολλωνίας, ξενάγηση στο Δάσος Απολλωνίας και ορνιθοπαρατήρηση στις εκβολές του Ρέματος Μελισσουργού που ρέει στην ανατολική πλευρά του Δάσους και εκβάλει στη Βόλβη.

Συντονίστρια του Δικτύου Παρακολούθησης ΣΠΠΕ είναι η κ. Μαργαρίτα Τζάλη και πληροφορίες μπορείτε να δείτε στην σελίδα της ΕΟΕ www.ornithologiki.gr

Λίλα Κάρτα
Υπεύθυνη Κ.Π.

Επίσκεψη εκπαιδευτικών

Στο πλαίσιο της συνεργασίας του Φορέα Διαχείρισης με το Γραφείο Περιβαλλοντικής της Δ/νσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της Δυτικής Θεσσαλονίκης, πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 14 Νοεμβρίου, για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, ημερήσια επίσκεψη εκπαιδευτικών στο Εθνικό Πάρκο υγροτόπων των λιμνών Κορώνειας Βόλβης και Μακεδονικών Τεμπών. Στόχος της επίσκεψης ήταν η γνωριμία των εκπαιδευτικών με τις ομορφιές του τόπου και η ευαισθητοποίηση τους σε περιβαλλοντικά ζητήματα, προκειμένου να λειτουργήσουν ως πολλαπλασιαστές στους μαθητές και στους γονείς.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά την υπεύθυνη του γραφείου της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δυτικής Θεσσαλονίκης, την κ. Απανωμεριτάκη Ολγα, που ήταν και η διοργανώτρια αυτής της επίσκεψης. Ο Πύργος του Αγίου Βασιλείου αποτέλεσε την αφετηρία της επίσκεψης, ακολούθησαν τα υπεραιωνόβια πλατάνια του Σχολαρίου, τα Λουτρά της Ν. Απολλωνίας, το Βήμα του Αποστόλου Παύλου, το παραλίμνιο Δάσος και το Κέντρο Πληροφόρησης στην Απολλωνία. Σε όλους τους εκπαιδευτικούς δόθηκε ηλεκτρονικό και έντυπο περιβαλλοντικό υλικό με σκοπό την περαιτέρω ενημέρωσή τους.

Γεωργία Παπαδοπούλου
Ξεναγός του Φορέα Διαχείρισης

Οι δράσεις μας όμως δεν σταματούν εδώ.
Με μεγάλη επιτυχία έκανε ενεργή την συμμετοχή του ο Φορέας Διαχείρισης λιμνών Κορώνειας Βόλβης στο τριήμερο επιμορφωτικό σεμινάριο με τίτλο: «Εκκλησία και Περιβάλλον», που διοργάνωσε το Κ.Π.Ε Αρναίας σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Ιερισσού, Αγίου Όρους & Αρδαμερίου.

Η πρώτη ημέρα του σεμιναρίου έλαβε χώρα στις εγκαταστάσεις της Μαθητικής εστίας της Αρναίας, όπου εκπρόσωποι του Φορέα παρουσίασαν σε 27 εκπαιδευτικούς και 55 Ιερείς το οικούμενο των λιμνών Κορώνειας και Βόλβης.

Την επόμενη μέρα ακολούθησε επίσκεψη των συμμετεχόντων στη θεματική έκθεση του Κέντρου Πληροφόρησης στην Απολλωνία καθώς και στο βήμα του Απόστολου Παύλου, όπου ο Αρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Μαϊδώνης με τον μοναδικό του τρόπο, μας ξενάγησε στα μονοπάτια που χάραξε ο Απόστολος Παύλος κατά την πορεία του από τους Φιλίππους στη Θεσσαλονίκη.

Χριστίνα Γκορέζη
Δασοπόνος του Φορέα Διαχείρισης

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΙΜΝΩΝ ΚΟΡΩΝΕΙΑΣ - ΒΟΛΒΗΣ

Έδρα: Σ. Τσακάλη 21 - ΤΚ 57200 - Τηλ. 23940 24553 - Fax 23940 26160 url: www.foreaskv.gr - e-mail: foreaskv@otenet.gr
ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣ, Τηλ. 23930 41004 - Fax: 23930 41050 - e-mail: fdkorvol@otenet.gr

> ΤΕΥΧΟΣ 6 - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2009 - ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Κορώνεια Βόλβη

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΙΜΝΩΝ ΚΟΡΩΝΕΙΑΣ – ΒΟΛΒΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

>> Τα πουλιά του Εθνικού Πάρκου

Αφιέρωμα στα αξιοθέατα γύρω από τη λίμνη

Βόλβη

Τα πολλαπλά οφέλη της Πράσινης Ανάπτυξης

Νεροβούβαλα (*Bubulus bubalis*) στη Βόλβη

editorial

Ένας από τους βασικούς στόχους του Φορέα Διαχείρισης λιμνών Κορώνειας Βόλβης είναι η διάχυση των αφελειών της βιώσιμης διαχείρισης στους κατοίκους της περιοχής και στο γενικότερο χωρικό, κοινωνικό και οικονομικό περίγυρο. Προς ενημέρωση λοιπόν, του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου, στο δο τεύχος μας επιχειρούμε να προσεγγίσουμε το θέμα της πράσινης επιχειρηματικότητας και των προτεινόμενων δράσεών της. Ένα αφέρωμα στα αξιοθέατα της λίμνης Βόλβης και η παρουσίαση της ορνιθοπανίδας του Εθνικού Πάρκου θα μας βοηθήσουν να γνωρίσουμε καλύτερα την περιοχή μας και ίσως τελικά να την αγαπήσουμε...

**Φωτεινή Τσαβδάρογλου
Δασολόγος - Περιβαλλοντολόγος
Φορέα Διαχείρισης**

>“Φυσικό περιβάλλον - Άνθρωπος - Ανάπτυξη”

Με μεγάλη επιτυχία στέφθηκε η διημερίδα του Φορέα Διαχείρισης λιμνών Κορώνειας Βόλβης, με θέμα «Φυσικό περιβάλλον - Άνθρωπος - Ανάπτυξη», που πραγματοποιήθηκε στις 27 και 28 Νοεμβρίου 2009, στα λουτρά του Λαγκαδά. Αφορμή της διοργάνωσης στάθηκε η ολοκλήρωση των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιβάλλον, που είχε αναλάβει να υλοποιήσει ο Φορέας Διαχείρισης.

Οι παρουσιάσεις άκρως ενδιαφέρουσες και η προσέλευση του κόσμου εντυπωσιακή. Την εκδήλωση χαιρέτησαν ο πρώην πρόεδρος του Φορέα Διαχείρισης και βουλευτής β' Θεσσαλονίκης κ. Σάββας Αναστασιάδης και ο Αντιπρόεδρος του Φορέα και Δήμαρχος Λαγκαδά κ. Ιωάννης Καραγιάννης, ο οποίος κήρυξε και την έναρξη των εργασιών. Το καλωδρόσιμα έγινε από τον κ. Ζήση Αγγελίδη, Δρ Υδροβιολογίας ΑΠΘ, που με την εισήγησή του μας ταξίδεψε στον κόσμο του θερμαλισμού και των ιαματικών λουτρών, μιας και ο χώρος διεξαγωγής της εκδήλωσης το επέβαλλε. Στο πλαίσιο της εκδήλωσης

παρουσιάστηκαν, από έγκριτους επιστήμονες, εισηγήσεις ειδικού αλλά και γενικού ενδιαφέροντος, όπως η

παρουσίαση του οικοσυστήματος των λιμνών Κορώνειας Βόλβης, των λειτουργών του και των προβλημάτων που αντιμετωπίζει, το νομικό καθεστώς που διέπει την προστατευόμενη περιοχή του Φορέα Διαχείρισης λιμνών Κορώνειας Βόλβης, των αρμοδιοτήτων και των δράσεων που υλοποιεί καθώς

και για την κατάσταση της λίμνης Κορώνειας και για τα έργα που λαμβάνουν χώρα για την αποκατάσταση της. Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά όλους τους εισηγητές για τις εξαιρετικές παρουσιάσεις τους, αλλά και για την διάθεση τους να απαντήσουν σε ερωτήσεις του κοινού, δίνοντας τη δυνατότητα σε όλους μας για έναν εποικοδομητικό και παραγωγικό διάλογο τόσο στο κύριο μέρος του προγράμματος όσο και στο περιθώριο της διημερίδας.

Τέλος, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά για την πολύτιμη βοήθεια και την ηθική τους στήριξη την κ. Χ. Ψαλτοπούλου και τον κ. Γ. Οικονομίδη.

**Φωτεινή Τσαβδάρογλου
Δασολόγος-Περιβαλλοντολόγος
του Φορέα Διαχείρισης**

Επιμέλεια τεύχους
Φωτεινή Τσαβδάρογλου
Δασολόγος - Περιβαλλοντολόγος του Φορέα Διαχείρισης

Φωτογραφικό υλικό
Λία Κάρτα
Υπεύθυνη Κέντρου Πληροφόρησης Απολωλίας
Ελλάδα Τσερκεζόου
Φύλακας του Φορέα Διαχείρισης

Ronald Kalb
Χάρης Κουρουζῆς
Σχεδιασμός
ΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ www.grafiki.gr

Φωτογραφία εξωφύλλου:
Αργυροπτυκάς στη λίμνη Βόλβη
(*Egretta alba*)

Πράσινη ανάπτυξη

Το 2009 είναι μία δύσκολη χρονιά για την Ελληνική οικονομία. Πολλές επιχειρήσεις διαμαρτύρονται για χαμηλή κερδοφορία και εμφάνιση ζημιών στα αποτελέσματά τους. Στο κλίμα αυτό έρχεται η πράσινη οικονομία η οποία πλέον προσφέρει νέες αναπτυξιακές ευκαιρίες με προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας. Εκεί όπου όλοι αναρωτίμαστε τι μπορούμε να κάνουμε για να εξασφαλίσουμε τη δημιουργία μίας βιώσιμης δραστηριότητας, η πράσινη επιχειρηματικότητα έχει να μας προτείνει πλήθος δράσεων αποτελώντας μία αξιοπρεπή διέξοδο από την κρίση.

Βασικός στόχος του Φορέα Διαχείρισης είναι η διάχυση των αφελειών της βιώσιμης διαχείρισης στους κατοίκους της περιοχής και στο γενικότερο χωρικό, κοινωνικό και οικονομικό περίγυρο μέσα από αναπτυξιακές προτάσεις που σέβονται το περιβάλλον και αξιοποιούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής. Η πλούσια βιοποικιλότητα, οι ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες αλλά και η πολιτιστική και αρχιτεκτονική παράδοση της περιοχής μπορούν να αξιοποιηθούν παρέχοντας πλήθος προϊόντων και υπηρεσιών. Υπηρεσίες που σχετίζονται με τον οικοτουρισμό, την ανάδειξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, την προβολή και προώθηση τοπικών προϊόντων μπορούν να αποτελέσουν κερδοφόρες δραστηριότητες και να εξασφαλίσουν νέες θέσεις εργασίας στην περιοχή. Άλλες δραστηριότητες είναι η προσαρμογή των υφιστάμενων επιχειρήσεων σε περιβαλλοντικά φιλική λειτουργία.

Είναι γεγονός πώς η περιοχή αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης αποτελεί ένα ευαίσθητο οικοσύστημα με τη λίμνη Κορώνεια να εκπέμπει μήνυμα SOS. Το γεγονός αυτό δίνει στην περιοχή

ένα έτοιμο "Brand Name" για τις πράσινες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Η ανάληψη επιχειρηματικού κινδύνου σε συνδυασμό με πρωτοβουλίες προστασίας του οικοσυστήματος είναι δυνατό να αναγνωριστεί όχι μόνο από την τοπική κοινωνία αλλά και από τον ευρύτερο χώρο δίνοντας ένα πλεονέκτημα στη παραγόμενο προϊόν. Την εποχή όπου όλοι αναρωτίμαστε για το πώς θα μπορέσουμε να συνδυάσουμε την ανάπτυξη με το περιβάλλον, η πράσινη επιχειρηματικότητα δίνει τη λύση αφήνοντας ένα περιθώριο ελπίδας σε εκείνους τους «ρομαντικούς» που ακόμη οραματίζονται ότι τα υγιή οικοσύστηματα δεν είναι προνόμιο μόνο των προηγούμενων γενεών.

Μάριος Αστερίου
Οικονομολόγος του Φορέα Διαχείρισης

Βουβόκυκνος (*Cygnus olor*)

Αργυροπελεκάνος στη λίμνη Βόλβη (*Pelecanus crispus*)

Κρυπτοτσικνίς (*Ardeola ralloides*)

Θαλασσαστός (*Haliaeetus albicilla*)

Φωλές φοινικόπτερων στη Κορώνεια

Τα πουλιά του Εθνικού Πάρκου

Τα πουλιά έχουν ιδιαίτερη σημασία για το Εθνικό Πάρκο και ξεχωρίζουν από τις άλλες ομάδες οργανισμών καθώς σε αυτά οφείλεται σε μεγάλο βαθμό η ένταξη της περιοχής σε διεθνή και εθνικά καθεστώτα προστασίας. Η σπουδαιότητα της ορνιθοπανίδας αναγνωρίστηκε από πολύ νωρίς και είχε σαν αποτέλεσμα τον χαρακτηρισμό των λιμνών ως Υγροτόπου Διεθνούς Σημασίας υπό την Συνθήκη Ραμσάρ. Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, με μακροχρόνια παρουσία στην περιοχή, συλλέγει στοιχεία είτε συστηματικά (όπως πχ. οι μεσοχειμωνιάτικες καταμετρήσεις υδροβίων που γίνονται στην περιοχή από το 1968 και σε επήση βάση από τα μέσα της δεκαετίας του '80) είτε ευκαιριακά από απλές επισκέψεις μελών για παρατήρηση πουλιών. Ως αποτέλεσμα, η περιοχή έχει χαρακτηριστεί ως Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά της Ελλάδας και από το 1989 περιλήφθηκε στο δίκτυο των Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά της Ευρώπης από το BirdLife International.

Ως σήμερα έχουν καταγραφεί στην περιοχή του Εθνικού Πάρκου και στην γύρω ορεινή ζώνη (Γ' ζώνη) 266 είδη πουλιών. Μερικά από αυτά προσδίδουν ιδιαίτερη σημασία στην περιοχή σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό αλλά και εθνικό επίπεδο, είτε γιατί είναι σπάνια είτε γιατί παρατηρείται εδώ σημαντικό ποσοστό του συνολικού πληθυσμού τους.

Πιο συγκεκριμένα, οι καταμετρήσεις των τελευταίων ετών έχουν δείξει ότι η Λίμνη Κορώνεια αποτελεί τον σημαντικότερο σταθμό συγκέντρωσης φοινικόπτερων στην Β. Ελλάδα καθώς εδώ έχουν καταγραφεί οι μεγαλύτεροι πληθυσμοί του είδους κατά την φθινοπωρινή περίοδο με περισσότερα από 11.000 άτομα. Το εντυπωσιακό φοινικόπτερο είναι ένα είδος που δεν φωλιάζει στην Ελλάδα, αλλά παρατηρείται εδώ τον χειμώνα κυρίως και το φθινόπωρο. Η αναπαραγωγή τους εξαρτάται από την

στάθμη του νερού και γίνεται σε πολύ πυκνές αποικίες που αποτελούνται από πολλές χιλιάδες ζευγάρια. Τα φοινικόπτερα έχουν κάνει πρόσφατα (2006 και 2007) απόπειρες φωλιάσματος στην Λ. Κορώνεια και σε άλλες περιοχές χωρίς όμως επιτυχία. Ωστόσο επειδή οι συγκεντρώσεις τους είναι μεγάλες και σταθερές στην Κορώνεια, αναμένεται ότι πιθανότατα θα φωλιάσουν κάποια στιγμή, αρκεί να υπάρχει σταθερή στάθμη νερού ικανή να προστατεύσει τους νεοσσούς από σάνια και μερικά ζευγάρια μαύρου πελαργού.

Στις γύρω ημιορεινές και ορεινές περιοχές φωλιάζουν αρκετά σπάνια αρπακτικά πουλιά, όπως η αετογερακίνα, ο κραυγαστός, ο γερακαετός, ο χρυσαστός και το χρυσογέρακο, ενώ στις δασωμένες ρεματιές φωλιάζει ένας μεγάλος πληθυσμός από σάνια και μερικά ζευγάρια μαύρου πελαργού.

Στις παρυφές της Βόλβης υπάρχουν σημαντικές μικτές αποικίες με λευκοτσικνιάδες, κρυπτοτσικνιάδες, νυχτοκόρακες, λαγγόνες και χουλιαρούμυτες, ενώ στους καλαμώνες φωλιάζει η βαλτόπαπια που έχει χαρακτηριστεί παγκόσμια απειλούμενη.

Τέλος στις αγροτικές περιοχές γύρω από τις λίμνες, αλλά και στα ημιορεινά, επιβιώνει ένας διεθνώς σημαντικός πληθυσμός χαλκοκούρουνας, που είναι και αυτό παγκόσμια απειλούμενο είδος, ενώ παρατηρούνται και καλοί πληθυσμοί καμπίσιας πέρδικας.

Όλα αυτά τα χρόνια η περιοχή έχει υποστεί σημαντικές αλλαγές και παρεμβάσεις οι οποίες έχουν επηρεάσει σαφώς και την ορνιθοπανίδα. Εκτός από τη γνωστή δραματική υποβάθμιση της Κορώνειας δεν πρέπει να ξεχάνεμε και την σοβαρή πυρκαγιά στα στενά της Ρεντίνας πριν είκοσι χρόνια περίπου και την υποβάθμιση του δάσους της Απολλωνίας. Παρ' όλα αυτά, η ορνιθοπανίδα της περιοχής όχι μόνο παραμένει αξιόλογη και σημαντική αλλά υπάρχουν και επί μέρους περιπτώσεις βελτίωσης της κατάστασης. Δεν πρέπει βέβαια να παραλείψουμε να τονίσουμε ότι τα τελευταία χρόνια εμπλουτίζεται διαρκώς και η γνώση μας για τα πουλιά της περιοχής, κυρίως λόγω της στελέχωσης του Φορέα Διαχείρισης με προσωπικό που συμβάλλει στη συλλογή στοιχείων.

**Γιάννης Τσουγκράκης,
Μαρία Παναγιωτοπούλου
Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία**

Φοινικόπτερα στην Κορώνεια (*Phoenicopterus roseus*)

Λίμνη Βόλβη

1 Νυμφόπετρες

Έξω από το χωριό Νυμφόπετρα, στο δρόμο για Προφήτη, βρίσκεται ένας εντυπωσιακός γεωλογικός σχηματισμός. Μύθοι και πραγματικότητα μπλεγμένοι στο χρόνο έδωσαν στους βράχους την ονομασία «Νυμφόπετρες». Συμφώνα με το μύθο, πρόκειται για μία γαμήλια πομπή που πέτρωσε, ύστερα από τις κατάρες της «κακιάς» πεθεράς. Αφορμή στάθηκε η απερισκεψία της νύφης να ξεχάσει να πάρει μαζί της τις βέρες.

Στην πραγματικότητα πρόκειται για τραβερτινικούς σχηματισμούς που προήλθαν από απόθεση ανθρακικού ασβεστίου. Τα ρήγματα που υπάρχουν στην περιοχή αποτελούσαν την δίοδο, μέσω της οποίας νερά με αυξημένη περιεκτικότητα σε άλατα από χαμηλότερους και θερμότερους υδροφόρους ορίζοντες έβγαιναν στην

επιφάνεια. Οι πηγές από τις οποίες ανάβλυζαν αυτά τα νερά βρίσκονταν κάτια μήκος αυτών των ρηγμάτων και σε αυτό οφείλεται και η γραμμική διάταξη των σχηματισμών.

Φωτεινή Τσαβδάρογλου

Δασολόγος - Περιβαλλοντολόγος
Φορέα Διαχείρισης

2 Λουτρά Απολλωνίας

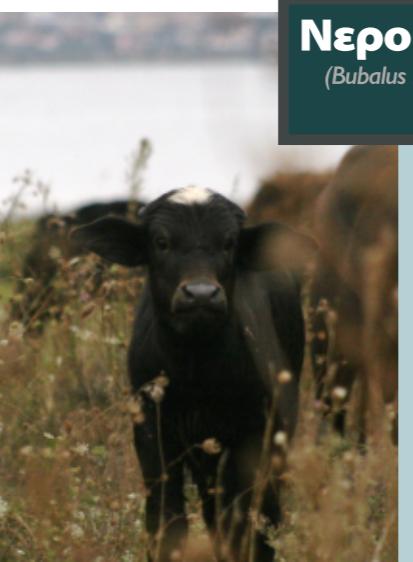
Σε απόσταση 50 km ανατολικά της Θεσσαλονίκης βρίσκεται ο οικισμός Λουτρά Απολλωνίας με τις ομώνυμες Ιαματικές Πηγές. Ο οικισμός είναι πολύ όμορφα κτισμένος στις όχθες της λίμνης και σε συνδυασμό με την ομορφιά των βουνών νότια του οικισμού και την καθαρή ατμόσφαιρα της εξοχής αποτελεί πόλο έλξης για πολλούς επισκέπτες. Ισχυρό κίνητρο αποτελούν οι θεραπευτικές ιδιότητες των

θερμών πηγών, που μπορεί να απολαύσει κανείς σε ένα πλήρως φυσικό περιβάλλον με σύγχρονες εγκαταστάσεις. Οι ιαματικές πηγές κατατάσσονται στις θειούχες αλκαλικές, η θερμοκρασία τους κυμαίνεται από 43-58 °C και ενδικύννεται για ρευματισμούς, ισχιαλγίες, οσφυαλγίες, παθήσεις του κινητικού, του αναπνευστικού, του ουροποιητικού συστήματος, καθώς και γυναικολογικές παθήσεις. Ωστόσο, σε πολλές περιπτώσεις, εκτός από τη λουτροθεραπεία, ο θερμαλισμός αντιμετωπίζεται ως μέρος μιας «προληπτικής» θεραπείας και σε συνδυασμό με άλλες δραστηριότητες μπορεί να αποτελέσει μια απολαυστική, χαλαρωτική εναλλακτική πρόταση διακοπών για ανθρώπους όλων των ηλικιών, αλλά κυρίως τους νεότερους.

Ανθή Βαφειάδου
Γεωπόνος
του Φορέα Διαχείρισης

Νεροβούβαλα (*Bubalus bubalis*) στη Βόλβη

Από παιδί ο κ. Χατζηευγενής Αναστάσιος θυμάται τον πατέρα του να ασχολείται με τα νεροβούβαλα. Να τα ζεύει στο κάρο, να οργώνει με αυτά, να παίρνει το γάλα και το κρέας για να ζήσει την οικογένειά του. Ένα ζευγάρι είχαν τότε, αλλά τους έβγαλε από πολλές δύσκολες καταστάσεις εκείνης της εποχής, στην κυριολεξία «τους έσωσε από την πείνα» όπως χαρακτηριστικά μας είπε.

3 Δάσος Απολλωνίας

Τμήμα του σημαντικού υγροτοπικού συστήματος της περιοχής αποτελεί και το παραλίμνιο δάσος της Απολλωνίας, το οποίο βρίσκεται στη νότια όχθη της λίμνης Βόλβης. Πρόκειται για ένα από τα τελευταία εναπομένα δάση αυτού του τύπου στην Ελλάδα και χαρακτηρίζεται από «Το Βασίλειο των Γκρίζων Ερωδιών», λόγω της μεγάλης αποικίας του στην καρδιά του δάσους. Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η έντονη παρουσία σπάνιων αρπακτικών τα τελευταία χρόνια. Το δάσος χαρακτηρίζεται από ποικιλία οικοτόπων, ενώ είναι η μοναδική θέση όπου συναντάται κανείς αμιγή συστάδα με σκλήθρα, αλλά και τον μοναδικό συνδυασμό σκλήθρου και λεύκας.

Φωτεινή Τσαβδάρογλου
Δασολόγος - Περιβαλλοντολόγος
Φορέα Διαχείρισης

4 Αγία Μαρίνα

Σχεδόν πάνω στην εθνική οδό Θεσσαλονίκης Καβάλας και σε μικρή απόσταση από τη Θεσσαλονίκη συναντούμε το βιζαντινό ναό της Αγίας Μαρίνας. Η παρουσία του σηματοδοτεί της είσοδο στα Στενά της Ρεντίνας ή αλλιώς Μακεδονικά Τέμπη. Η ιδιόμορφη αρχιτεκτονική κάνει το ναό το καμάρι των κατοίκων του χωριού Μοδίου, οι οποίοι διηγούνται πως ο ιερέας παπά - Θεμελής που είχε το αμπελί του κοντά στο σημείο όπου σήμερα είναι η εκκλησία, είδε σε όνειρο την Αγία να τον προστάζει να βγάλει την εικόνα της μέσα από τον κούφιο κορμό ενός δέντρου και να την τοποθετήσει μέσα σε εκκλησία που θα χτίσει στην συνέχεια. Μια εναλλακτική εκδοχή είναι αυτή που διηγούνται κάποιοι ότι την εικόνα ανακάλυψε μέσα σε ένα κούφιο καραγάτσι που έκωψε ένας Τούρκος προεστός. Ένας Μοδιώτης τον βοήθησε να μεταφέρει με

το καρό του τα ξυλά στα Βρασνά και ο Τούρκος του παρέδωσε την εικόνα και του επέτρεψε να χτίσει εκκλησία.

Σε κάθε περίπτωση στο μέσα του 18ου αιώνα, όπως αναφέρουν οι επιγραφές, πάνω σε ερείπια που πιθανότατα ανήκαν στην αρχαία Αρέθουσα και από τότε κάθε χρόνο στο πανηγύρι που γίνεται στις 17 Ιουλίου πλήθος κόσμου επισκέπτεται το ναό για να τιμήσει με την παρουσία του τη μνήμη της Αγίας Μαρίνας.

Ανθή Βαφειάδου
Γεωπόνος
του Φορέα Διαχείρισης

Παιδάκι τότε εκείνος έβοσκε τα ζώα και από ένα ζευγάρι έφτασε να τα κάνει 150 άτομα σήμερα. Κάτοικος της Νέας Απολλωνίας αυτός και η οικογένειά του ασχολούνται εξ ολοκλήρου με την εκτροφή τους. Τα ζώα βόσκουν στις νότιες ακτές της Βόλβης, αφού το νερό είναι βασικό στοιχείο της επιβίωσής τους. Ζώα κατεξοχήν των υγροτόπων, το καλοκαίρι είναι το περισσότερο της ημέρας μέσα στο νερό ή καλύπτονται με λάσπη για να αποφύγουν το τούμπημα των εντόμων. Στην Ελλάδα τη δεκαετία του '50 οι πληθυσμοί του είδους έφταναν τα 75000 άτομα. Εκτότε μειώθηκε

ο πληθυσμός τους για να φτάσει τα 600 το 1992 και να περιοριστεί σε λίγες μόνο περιοχές, στην Κερκίνη, στη Βόλβη, στο Δέλτα του Αξού και στη Βιστονίδα. Μετά την ένταξη τους σε ένα πρόγραμμα διατήρησης, ως σπάνια φυλή αγροτικών ζώων που κινδυνεύει με εξαφάνιση, οι πληθυσμοί τους άρχισαν να ανακαμπτουν. Σήμερα εκτός από τις παραπάνω περιοχές, νεροβούβαλα εισήχθησαν από την Κερκίνη, στην Μικρή Πρέσπα, στον κόλπο του Αμβρακικού και στο δέλτα του Σπερχειού και σήμερα φτάνουν τις 2000 περίπου στην Ελλάδα. Όπως χαρακτηριστικά μας λέει ο κ.

Λίλια Κάρτα
Υπεύθυνη Κέντρου
Πληροφόρησης Απολλωνίας